

Уч. единица 4.

Посрещане и представяне

В тази учебна единица ще разгледаме как културата оформя начина, по който хората разбират, практикуват и говорят за съзнателност и грижа за себе си.

Културата влияе върху това, което се възприема като безопасно, значимо и уважително. За мигрантите и бежанците културният контекст може да окаже силно влияние върху това как се възприемат и използват стратегиите за самопомощ.

Като признавате и уважавате тези различия, можете да направите практиките за осъзнатост и грижа за себе си по-включващи и подходящи.

Интероцепция (осъзнаване на тялото) и културни различия

Интероцепцията (често наричана „шесто чувство“) е способността да усещаме и интерпретираме вътрешни телесни сигнали, като сърдечен ритъм, дишане или глад. За някои хора вслушването в тялото е естествено, за други може да е непознато или дори неприятно поради културните норми. Разбирането на тези разлики може да ви помогне да адаптирате практиките, така че да се чувстват комфортно и естествено.

НЕЩА, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ИМАТ ПРЕДВИД

- Някои хора може да се чувстват неспокойни, когато се фокусират върху вътрешни усещания, особено ако са преживели травма или културните норми не насърчават обръщането на внимание към тялото.
- Можете да използвате външен фокус (звуци, гледки, допир), за да направите осъзнатостта по-достъпна.
- Обяснете, че забелязването на телесните усещания е по избор и че има много начини да се практикува осъзнатост.

НЕЩА, КОИТО ТРЯБВА ДА ИЗБЯГВАТЕ

- Избягвайте да приемате, че всички се чувстват комфортно с упражнения, фокусирани върху тялото.
- Не настоявайте участниците да забелязват сърдечния си ритъм, дишането си или други усещания – това може да предизвика дистрес.

Ролята на религията, духовността и културните традиции в грижата за себе си

Вярата, духовността и традиционните практики могат да бъдат мощни източници на утеха, сила и изцеление. Те често предоставят познати структури за съзнателност, размисъл и самопомощ. Принаването и зачитането на тези традиции помага на хората да се свържат с практиките по смислен начин.

НЕЩА, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД

- Молитвата, медитацията или ритуалите може би вече служат като форми на осъзнатост за много участници.
- Свързването на нови техники с познати традиции може да повиши приемането и утехата.
- Бъдете любознателни и отворени към опознаването на културния и духовния произход на участниците.

НЕЩА, КОИТО ТРЯБВА ДА ИЗБЯГВАТЕ

- Избягвайте да замествате или отхвърляте съществуващите духовни или културни практики с „ваши“ техники за осъзнатост.
- Избягвайте да правите предположения за вярванията на някого въз основа на неговата националност или външен вид.

Достъпност на езика

Езикът играе важна роля за това осъзнатостта и грижата за себе си да бъдат достъпни за всички. Ако хората не разбират инструкциите или термините, които използвате, те могат да се почувстват изключени или да изпитат тревога.

НЕЩА, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ИМАТ ПРЕДВИД

- Използвайте ясен и прост език и избягвайте технически или абстрактни термини.
- Ако е възможно, осигурете преводи или визуални материали.
- Не забравяйте, че някои думи, свързани с съзнателността, може да не съществуват във всеки език; намерете културно еквивалентни изрази.

НЕЩА, КОИТО ДА ИЗБЯГВАТЕ

- Избягвайте да говорите бързо или да използвате идиоми, които може да не се преведат добре.
- Избягвайте да разчитате само на вербални инструкции – съчетавайте ги с жестове или демонстрации.

Различни стилове на учене

Хората учат и общуват по различни начини. Някои предпочитат да слушат, други учат по-добре чрез движение, допир или визуални средства. Осъзнаването на тези предпочитания помага да направим съзнателността и грижата за себе си по-включващи.

НЕЩА, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД

- Предлагайте разнообразни практики като неподвижност, движение, визуализация, разказване на истории или творчески дейности.
- Позволете на хората да изберат подхода, който работи най-добре за тях.
- Не забравяйте, че културното възпитание може да повлияе на предпочитанията по отношение на стила на учене.

НЕЩА, КОИТО ТРЯБВА ДА ИЗБЯГВАТЕ

- Избягвайте да оценявате един стил на учене като „по-добър“ или „по-правилен“ от другите.
- Избягвайте да принуждавате участниците да се придържат към един формат (например, само медитация в седнало положение).

Няма универсален подход

Вниманието и грижата за себе си са лични. Това, което работи за един човек, може да не работи за друг. Културният контекст, личната история и индивидуалните нива на комфорт имат значение.

НЕЩА, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД

- Насърчавайте участниците да адаптират практиките, така че да се чувстват свързани с тях и в безопасност.
- Подчертайте, че има много начини да бъдете съзнателни – движение, разходки сред природата, изкуство, музика, дишане и много други.
- Признайте и потвърдете разликите в предпочитанията.

НЕЩА, КОИТО ТРЯБВА ДА ИЗБЯГВАТЕ

- Избягвайте да представяте вашия начин като „единствения“ или „най-добрия“ начин.
- Избягвайте да карате участниците да се чувстват, сякаш правят нещо погрешно, ако адаптират дадена техника, за да отговаря на техните нужди и предпочитания.

Защо е важно?

Пълното осъзнаване и грижата за себе си не са универсални концепции, валидни за всички. Начинът, по който хората ги възприемат и разбират, се определя от културата, езика, религията, възпитанието и личната история. Дихателно упражнение, което за един човек е успокояващо, за друг може да бъде неприятно или дори опасно. За мигрантите и бежанците е още по-важно да се отчитат тези различия – поради широкия спектър от преживявания, традиции и очаквания, свързани с родните им страни и пътуванията им.

Осъзнаването на културните перспективи ви позволява да:

- Създадете безопасно и уважително пространство, в което участниците се чувстват разбрани
- Избягвате неволно нанасяне на вреда, като въвеждате техники по начин, който съответства на културните нива на комфорт
- Направите осъзнатостта и грижата за себе си по-значими, като ги свържете с познати практики и ценности

Чрез адаптиране на подхода си към културните различия вие не само преподавате техники – вие помагате на хората да се чувстват уважавани, приобщени и овластени да се грижат за себе си по свой собствен начин.

УПРАЖНЕНИЕ:

Определяне на вашия културен компас

Това кратко упражнение за размисъл е предназначено да ви помогне да разберете как вашата култура и произход влияят върху начина, по който преподавате или практикувате осъзнатост и грижа за себе си, за да можете да подходите към фасилитирането с по-голяма осъзнатост и гъвкавост.

Отделете 10 минути, за да размислите и да запишете мислите си:

- **ВАШИЯТ ПРОИЗХОД:** *Кои културни, религиозни или семейни традиции са оформили вашия поглед върху здравето, благосъстоянието и грижата за себе си?*
- **ВАШАТА ЗОНА НА КОМОФОРТ:** *Кои практики за осъзнатост или грижа за себе си ви се струват най-естествени? Кои ви се струват по-малко удобни? Защо?*
- **ВАШИТЕ ПРЕДПОСТАВКИ:** *Какво очаквате хората да правят или да чувстват по време на дейностите за осъзнатост? Възможно ли е тези очаквания да произтичат от вашата собствена културна перспектива?*
- **ВАШАТА ГЪВКАВОСТ:** *Как бихте могли да адаптирате дадена практика, така че човек с различен произход да може да се свърже с нея?*
- **ВАШИЯТ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ:** *Напишете кратък план за това как бихте споделили безопасно една практика за осъзнатост или грижа за себе си с хората, с които работите.*